

РОБЪРТ ШЕКЛИ

ЕЗИКЪТ НА ЛЮБОВТА

Превод от английски: Емануел Икономов, 1993

chitanka.info

Късно следобед след занятията Джеферсън Томс влезе в едно автоматично кафене, за да пие кафе и да подготви уроците си. Седна на една маса, нареди грижливо философските книги пред себе си и тогава видя девойката, която даваше наставления на келнерите-роботи. Имаше тъмносиви очи и коса с цвета на ракетен огън. Тялото ѝ бе слабо, но със сладки извивки, и като я зяпна, Томс усети буца да засяда на гърлото му и внезапно си спомни за есен, вечер, дъжд и светлина на свещи.

Ето как любовта дойде при Джеферсън Томс. Макар и да бе обикновено доста сдържан млад мъж, той се оплака от обслужването на роботите, за да се срещне с нея. Когато тя се приближи до масата му, той едва можеше да говори, завладян от чувства. Въпреки това успя някак си да я покани да излязат заедно.

Девойката, която се казваше Дорис, бе странно затрогната от ниския чернокос млад студент, че се съгласи веднага. И така започнаха мъките на Джеферсън Томс.

Откри, че любовта е прекрасно нещо, и все пак изключително обезпокояващо, въпреки задълбочените му познания по философия. Но любовта бе нещо смуцаващо дори в епохата на Томс, когато космически кораби прекосяваха бездните между световите, болестите бяха измрели, войната немислима и почти всички сериозни или маловажни проблеми бяха решени по образцов начин.

Старата Земя бе в много по-добра форма откогато и да е било преди. Градовете ѝ блестяха с пластмаса и неръждаема стомана. Все още запазените ѝ гори бяха старателно поддържани островчета зеленина, в които човек можеше да отиде на пикник в пълна безопасност, тъй като всички зверове и насекоми бяха прибрани в чисти зоопаркове, пресъздаващи със завидно умение условията им на живот.

Дори климатът на Земята бе регулиран, фермерите получаваха дажбата си дъжд между три и три и половина сутринта, хората се събираха на стадиони, за да гледат програма от залези, а веднъж годишно на специална арена се създаваше ураган като част от празненствата на Световния ден на мира.

Но любовта смуцаваше както винаги досега и това причиняваше страдания на Томс.

Той просто не можеше да изрази чувствата си с думи. Такива изрази като „обичам те“, „обожавам те“, „луд съм по тебе“ бяха вече изтъркани и неподходящи. Те не загатваха нищо от дълбочината и страстта на емоциите му. Вместо това те ги опошляваха, след като всяка плоча, всяка второкласна пиеса бе изпълнена с подобни думи. Хората ги използваха в случайни разговори, като казваха колко много обичат свински пържоли, обожават залезите, луди са по тениса.

Всяка клетка на Томс се бунтуваше срещу това. Никога, закле се той, нямаше да говори за любовта си с изрази, използвани за свински пържоли. Но за свой ужас откри, че нямаше какво друго, по-добро да каже.

Изложи своя проблем пред професора си по философия.

— Г-н Томс — рече професорът, като махна небрежно с очилата си, — а... любовта, както обикновено я наричат, все още не е обект на нашите научни изследвания. В тази област няма създаден никакъв значителен труд, освен тъй нареченият Език на Любовта на Тиянайската раса.

Този отговор не помогна. Томс продължи да размишлява за любовта и да си мисли с часове за Дорис. През дългите вечери, прекарани заедно на верандата ѝ, когато сенките на висящата отгоре лозница преминаваха по лицето ѝ, като ту го откриваха, ту го скриваха, Томс се бореше със себе си да ѝ каже какво чувства. И тъй като не можеше да си позволи да използва изтърканите стандартни фрази за любовта, опитваше се да се изрази екстравагантно.

— Чувството ми към теб — щеше да каже той — е като това на звезда към планетата ѝ.

— Колко необикновено! — щеше да отвърне тя, необикновено поласкана, че я сравняват с нещо толкова космическо.

— Нямах предвид това — поправи се той. — Чувството, което се опитвах да изразя, е нещо по-... ами, например, когато ходиш, напомняш ми на...

— На какво?

— На кошута на горска поляна — отговори Томс, като се намръщи.

— Колко очарователно!

— Не го казах, за да е очарователно. Опитвах се да изразя тромавостта, присъща на младостта, и едновременно с това...

— Но мили — рече тя, — аз не съм тромава. Учителят ми по танци...

— Нямах предвид тромава. Смисълът на тромавостта обаче е... е...

— Разбирам — каза тя.

Но Томс знаеше, че не разбира.

Така че бе принуден да се откаже от екстравагантностите. Скоро установи, че не можеше да каже нищо от съществено значение на Дорис, защото нямаше да е това, което чувстваше, нито даже близо до него.

Девојката започна да се безпокои от паузите на дълго потискащо мълчание, които настъпваха между тях.

— Джеф — щеше да го подкани тя, — сигурно можеш все пак да кажеш нещо!

Томс повдигна рамене.

— Дори и да не е точно това, което имаш предвид.

Томс въздъхна.

— Моля те — извика тя, — кажи каквото и да е! Не мога да понасям повече това!

— О, по дяволите...

— Да? — пое въздух тя, а лицето ѝ се преобрази.

— Нямах предвид това — отвърна Томс и отново потъна в мрачното си мълчание.

Най-накрая я попита дали не няма да се омъжи за него. Съгласи се да признае, че я „обича“, но отказа да го коментира по-подробно. Обясни, че бракът трябва да се гради върху истина, иначе ще е обречен от самото начало. Ако омаловажеше и подправеше емоциите си още в началото, какво би им донесло бъдещето?

Дорис оцени чувствата му като възхитителни, но отказа да се омъжи за него.

— Трябва да кажеш на едно момиче, че го обичаш — заяви тя. — Трябва да ѝ го казваш сто пъти всеки ден, Джеферсън, а дори и тогава няма да е достатъчно.

— Но аз те обичам! — възрази Томс. — Искам да кажа, че чувството ми отговаря на...

— О, престани!

Испаднал в това затруднение, Томс си спомни за Езика на Любовта и отиде да разпита професора си за него.

— Знае се — обясни професорът му, — че расата, произхождаща от Тияна II, е имала уникален език, предназначен специално за изразяване на чувствата в любовта. Да се каже „обичам те“ е било немислимо за тиянайците. Те биха използвали фраза, която обозначава точния вид и клас на любовта, която изпитват в дадения момент и която не може да се приложи в друг случай.

Томс кимна и професорът продължи:

— Заедно с този език, разбира се, е била разработена като необходимо допълнение и техника за правене на любов, която е била съвършена до невероятност. В сравнение с нея, се казва, всички обикновени техники изглеждали като грубата ласка на разгонена мечка. — Професорът се изкашля от смущение.

— Точно това ми трябва! — възкликна Том.

— Едва ли — отвърна професорът. — Техниката може да е интересна, но вашата собствена без съмнение е достатъчна в повечето случаи. А поради самото си естество езикът може да се използва само с един човек. Смятам, че изучаването му е напразно губене на сили.

— Труд за любов — заяви Томс — е най-значимата работа на света, защото с нея човек ще пожъне богати чувства.

— Отказвам да стоя тук и да слушам лоши епиграми. Защо е цялата тази суматоха около любовта, г-н Томс?

— Тя е единственото съвършено нещо на този свят — отговори разпалено Томс. — Ако е необходимо човек да научи специален език, за да я оцени, трябва непременно да го напрани. Кажете ми, моля, далече ли е до Тияна II?

— Да, доста е далече — каза професорът, като се усмихна леко. — А пътуването дотам не си заслужава, защото расата е вече мъртва.

— Мъртва! Но защо? Внезапна чумна епидемия? Нашествие?

— Това е една от загадките на галактиката — рече печално професорът.

— Тогава и езикът ѝ е изгубен!

— Не съвсем. Преди двадесетина години един човек от Земята на име Джордж Варис отишъл на Тияна и научил Езика на Любовта от последните живи представители на расата. — Професорът вдигна

рамене. — Никога не съм мислил, че е особено важно да прочета докладите му.

Томс потърси Варис в „Кой кой е измежду космическите изследователи“ и откри, че на него се приписва заслугата за откриване на Тияна и че известно време той обикалял най-далечните планети, но накрая се върнал на обезлюдената Тияна, за да посвети живота си в изследване на всички аспекти на културата ѝ.

След като научи това, Томс обстойно и задълбочено обмисли ситуацията. Пътуването до Тияна щеше да е трудно и да отнеме доста време и пари. Варис навярно щеше да е починал, преди той да стигне там, а можеше да не желае да го посвети в езика. Заслужаваше ли си да рискува?

— Заслужава ли го любовта? — запита се Томс и разбра отговора.

Така че продаде ултрастереоуредбата си, домашното си запаметяващо устройство, философските си книги и няколкото акции, които бе наследил от дядо си, и си купи билет до Крантис IV, което бе най-близкото до Тияна място, докдето можеше да пътува с редовен космически транспорт. След като свърши всички приготовления, отиде при Дорис.

— Когато се върна — рече той, — ще мога да ти кажа точно колко много... имам предвид специалното качество и клас на... искам да кажа, Дорис, че когато овладее тиянайска техника, ще бъдеш обичана, тъй както никоя жена досега не е била обичана!

— Наистина ли мислиш така? — запита тя, като очите ѝ блеснаха.

— Е — отговори Томс, — думата „обичана“ не го изразява точно. Но имам предвид нещо много близко до това.

— Ще те чакам, Джеф — каза тя. — Но... моля те, не се бави твърде дълго.

Джеферсън Томс кимна, премига да скрие сълзите си, прегърна неумело Дорис и забърза към космопорта.

След час бе вече на път.

* * *

Четири месеца по-късно, след преодоляване на значителни трудности, Томс се намираше на Тияна, в покрайнините на столицата. Спускаше се бавно по широката и празна главна улица. От двете му страни величествени сгради се издигаха до замайващи висини. Като надникна в една от тях, Томс видя сложна машинария и блестящи контролни табла. С помощта на джобния си тиянайско-английски речник успя да си преведе надписа над едно от зданията.

КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ ПО ПРОБЛЕМИ НА ЛЮБОВТА
ОТ ЧЕТВЪРТИЯ ЕТАП, гласеше той.

Останалите постройки бяха горе-долу същите, изпълнени с изчислителни машини, контролни табла, перфоленти и тем подобни. Посети ИНСТИТУТА ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА ЗАКЪСНЕНИЕТО НА ЧУВСТВОТА, стъписа се пред двестаетажния ДОМ ЗА ЕМОЦИОНАЛНО ИЗОСТАНАЛИИ и хвърли по един поглед на няколко други. Бавно проумя страшната, смайваща истина.

Целият град бе посветен на изследването и подпомагането на любовта.

Нямаше време за повече оглеждане. Пред него се извисяваше гигантската сграда на ОБЩО ОБСЛУЖВАНЕ НА ЛЮБОВТА. От мраморното ѝ преддверие излезе старец.

— Кой, по дяволите, сте вие? — запита той.

— Аз съм Джеферсън Томс, от Земята. Дойдох тук да науча Езика на Любовта, г-н Варис.

Варис повдигна рунтавите си бели вежди. Беше дребен, съсухрен старец, прегърбен и с подкосяващи се колене. Но очите му бяха будни и изпълнение със студено подозрение.

— Навярно си мислите, че езикът ще ви направи по привлекателен за жените — каза Варис. — Не вярвайте на това, млади човече. Познанието си има своите предимства, разбира се. Но има и сериозни недостатъци, както са установили тиянайците.

— Какви недостатъци? — попита Томс.

Варис се усмихна, като показа един единствен жълт зъб.

— Няма да го разберете, освен ако не го знаете вече. За да се проумеят ограниченията на познанието, също е нужно знание.

— Независимо от това — заяви Томс, — искам да науча езика.

Варис го изгледа замислено.

— Това не е просто нещо, Томс. Езикът на Любовта и произлизащата от него техника са не по-малко сложни от неврохирургията или прилагането на търговския закон. Необходима е работа, много работа, както и талант.

— Ще работя. А съм сигурен, че имам талант.

— Доста хора си мислят така — отвърна Варис и повечето от тях грешат. Но няма значение. Отдавна никой не ми е правил компания. Ще видим дали ще ти провърви, Томс.

Влязоха заедно в сградата на Общото обслужване, която Варис наричаше свой дом. Отидоха в Главния център за управление, където старецът бе проснал на пода спален чувал и монтирал походна печка. Там, в сянката на огромните компютри, започнаха уроците на Томс.

Варис бе старателен учител. В началото, с помощта на преносим семантичен диференциатор, той обучи Томс да изолира фините предчувствия, които човек изпитва в присъствието на особата, която ще обикне, да разпознава едва доловимите напрежения, които възникват при нарастване на потенциалната възможност за любов.

За тези усещания, научи Томс, никога не трябва да се говори открито, защото откровеността плаши любовта. Те трябва да се изразяват със сравнение, метафора и хипербола, с полуистини и невинни лъжи. Чрез тях се създава атмосфера и се полагат основите на любовта. А съзнанието, разочаровано от собственото си предразположение, мисли за бученето на разбиващи се вълни и побесняло море, за мрачни черни скали и полета с неузрели жита.

— Прекрасни картини — рече Томс възхитено.

— Това бяха само примери — обясни му Варис. — А сега трябва да ги научиш всичките.

Така че Томс се зае със запаметяването на дълги списъци с природни чудеса, с какви усещания бяха сравними и на какъв етап в очакването на любовта се появяваха. В това отношение езикът бе доста изчерпателен. Всяко състояние или обект от природата, на който съответстваше момент от очакването на любовта, бе каталогизирано, класифицирано и към него бе приложен списък на подходящи прилагателни за модифициране.

Когато научи наизуст списъка, Варис го въведе във възприятията на любовта. Томс разбра кои са малките странни неща, които

определят дадено състояние на любов. Някои бяха толкова нелепи, че го накараха да се изсмее.

Старецът го смъмри строго.

— Любовта е сериозна работа, Томс. Изглежда намираш нещо смешно във факта, че любовта често се влияе от скоростта и посоката на вятъра.

— Струва ми се глупаво — призна Томс.

— Има и по-странни неща от това — каза Варис и назова още един фактор.

Томс вдигна рамене.

— Това не мога да го повярвам. Абсурдно е. Всеки знае...

— Ако всеки знаеше как функционира Любовта, защо някой не я сведеше до формула? Неясно мислене, Томс, това е отговорът, неясно мислене и нежелание да се приемат сухи факти. Ако не можеш да се примириш с тях...

— Мога да се примиря с всичко, ако трябва — заяви Томс. — Нека да продължим.

* * *

С течение на седмиците Томс научи думите, с които да изразява първоначалното покачване на интереса, оттенък след оттенък, докато се получи привързаност. Научи какво е привързаност в действителност и трите думи за обозначаването ѝ. С това достигна до реториката на усещането, при която тялото взимаше връх.

Тук езикът бе конкретен, вместо изпълнен с алюзии, и се отнасяше за чувствата, предизвикани от определени думи и, преди всичко, от определени физически действия.

Изумителна малка черна машина показва на Том тридесет и осемте отделни и отличими усещания, които могат да се породят от докосването с ръка, и той се научи как да намира онази чувствителна зона, не по-голяма от десетаче, която се намира точно под дясната плешка.

Заучи и цяла нова система на милване и галене, която караше импулсите по нервните пътеки да избухнат — и дори да угасват — и как да избива цветни искри пред очите.

Проумя също и социалните предимства от демонстративното обезчувствяване.

Разбра много неща за физическата любов, които бе подозирал смътно, и още повече неща, които никой не бе подозирал.

Познанието го уплаши. Томс си бе представял, че е поне сносен любовник. Сега откри, че нищо не е знаел, абсолютно нищо, и че най-доброто, на което бе способен, бе сравнимо с играта на влюбени хипопотами.

— Че какво друго си очаквал? — запита го Варис. — Да се прави любов добре, Томс, изисква повече учене, повече истинска, интензивна работа, отколкото което и да е друго придобито умение. Все още ли искаш да се учиш?

— Разбира се! — отговори Томс. — Е, когато стана експерт по правенето на любов, ще... мога...

— Това не е моя работа — отсече старецът. — Да се върнем на урока.

По-нататък Томс научи Циклите на Любовта. Любовта, откри той, е динамична, постоянно се надигаше и спадаше, което извършваше по определени схеми. Съществуваха петдесет и две основни схеми, триста и шест второстепенни схеми, четири общи изключения и девет специални изключения.

Томс ги научи по-добре от собственото си име.

Придоби знания как да използва Третичното докосване. И никога не забрави деня, в който научи какво представляват гърдите в действителност.

— Това не мога да го кажа! — възпротиви се Томс, ужасен.

— Но е истина, нали? — настоя Варис.

— Не! Искам да кажа... да, предполагам, че е така. Но не е никак ласкателно.

— Така изглежда. Обаче си помисли, Томс. Настина ли не е ласкателно?

Томс се замисли и проумя комплимента, който се криеше под обидата, и така научи още един аспект на Езика на Любовта.

Скоро бе готов за запознаване с Очевидните Отрицания. Разбра, че за всяка степен на любовта съществува съответна степен на омразата, която в самата си същност е форма на любов. Проумя колко ценна е омразата, как дава съдържание и плът на любовта и че дори

безразличието и ненавистта си имат свое място в системата на любовта.

Варис му направи десетчасов писмен изпит, който Томс изкара с хвалебствени забележки. Изгаряше от нетърпение да свърши, но Варис забеляза, че в лявото око на ученика му се бе появил лек тик и че ръцете му често трепереха.

— Имаш нужда от почивка — съобщи му старецът.

Самият Томс си бе помисли също за това.

— Може би сте прав — рече той с едва сдържано нетърпение. — Защо да не отида на Сайтира V за няколко седмици?

Варис, който знаеше репутацията на Сайтира, се усмихна цинично:

— Нямах търпение да изпиташ новите си знания?

— А защо не? Знанията трябва да се използват.

— Едва след като бъдат усвоени.

— Но аз съм ги усвоил вече! Не можем ли да го наречем практическо занятие? Или може би дипломна работа?

— Не е нужна никаква дипломна работа — отговори Варис.

— По дяволите! — избухна Томс. — Трябва да направя малко експерименти! Трябва да разбере сам за себе си как функционира всичко това. Особено Подход 33-СВ. На теория звучи добре, но се чудя как би сработил на практика. Знаете, че няма нищо по-добро от непосредствения опит, за да се подсили...

— За да станете супер-прелъстител ли пропътувахте целия този път? — запита Варис с явно отвращение.

— Естествено, че не — отвърна Томс. — Все пак малко практически опит не би...

— Познанията ви върху механизма на усещането не биха дали резултат, ако не разбирате и любовта също така. Напреднали сте твърде много, за да се задоволявате само с такива тръпки.

Като се разрови в сърцето си, Томс разбра, че бе истина. Обаче упорито стисна зъби.

— Искам да установя и това сам.

— Можеш да си вървиш — рече Варис — и не се връщай повече. Никой няма да ме обвини, че съм пуснал на свобода из галактиката някакъв си безчувствен, научно създаден прелъстител.

— Е, добре. Почивката да върви по дяволите. Да се захващаме за работа.

— Не. Погледни се само! Още малко неосвободено от напрежение учене, млади човече, и ще изгубиш способността си да правиш любов. А това няма ли да е жалък резултат?

Томс се съгласи, че сигурно щеше да е така.

— Знам идеално място — каза му Варис, — където можеш да си починеш от изучаването на любовта.

Качиха се на космическия кораб на стареца и направиха петдневна разходка до малък безименен планетоид. След като кацнаха, Варис заведе Томс на брега на бавно течаща река, чиято вода бе огненочервена със зелени диаманти от пяна. Дърветата, които растяха по брега, бяха закърнели и странни, алени на цвят. Даже тревата не бе като трева — беше оранжева и синя.

— Колко е чуждо всичко! — изненада се Томс.

— Това е най-непривичното за човек местенце, което успях да намеря в тази околност на галактиката — поясни Варис. — А можеш да ми повярваш, че доста съм търсил.

Томс го изгледа изумено, като се запита дали старецът бе с всичкия си. Но скоро разбра какво бе имал предвид Варис.

През месеците, докато бе изучавал човешките реакции и човешките чувства, всичко бе било заобиколено от задушавашото вече усещане за мека човешка плът. Беше се потопил в човешката същност, изучавал я бе, къпал се бе в нея, бе ял, пил и спал с мисълта за нея. Сега се отпускате тук, където водата течеше червена, дърветата бяха закърнели, странни и алени, а тревата оранжева и синя, и нямаше и помен от нещо земно.

Томс и Варис се разделиха, защото за всеки от тях човешката природа на другия бе досадна. Томс прекара дните си в разходки покрай реката, учудвайки се на цветята, които стенеха, когато се приближеше към тях. През нощта три набръчкани луни играеха на гоненица една с друга, а утринното слънце бе различно от жълтото слънце на Земята.

В края на седмицата, освежени и обновени, Томс и Варис се върнаха в Г'сел, тиянайският град, посветен на изучаването на любовта.

Томс заучи петстотин и шестте нюанса на Същинската Любов, от първата бегла възможност до съвършеното чувство, което е толкова силно, че досега петима мъже и една жена са го изпитвали, като само най-здравият е преживял по-малко от час.

С помощта на няколко малки, свързани помежду им компютри, той изучи засилването на любовта.

Научи всичките хиляда различни усещания, които бе способно да изпитва човешкото тяло, и как да увеличава интензивността им, докато станат непоносими, и как да направи непоносимото поносимо и в крайна сметка приятно, в която точка организмът не бе далеч от смъртта.

После научи някои неща, които никога не са били изразявани с думи, а при късмет никога нямаше и да бъдат.

— И това — рече Варис един ден — е всичко.

— Всичко?

— Да, Томс. Сърцето няма вече тайни от теб. Нито, ако е въпрос, душата, умът или другите вътрешности на тялото. Усвоил си Езика на Любовта. Сега можеш да се върнеш при младата си дама.

— Ще се върна! — извика Томс. — Най-накрая ще разбере!

— Прати ми картичка — каза Варис. — Пиши ми как си.

— Ще пиша — обеща Томс. Пламенно разтърси ръката на учителя си и отпътува към Земята.

* * *

В края на дългото пътуване Джеферсън Томс се втурна към дома на Дорис. Пот бе избила на челото му, а ръцете му трепереха. Можеше да определи усещането като Втора Степен на Вълнение в Очакване, с леки мазохистични оттенъци. Но това не помогна — за пръв път вършеше нещо на практика и бе нервен. Овладей ли бе всичко?

Натисна звънеца.

Тя отвори вратата и Томс видя, че е по-хубава, отколкото си спомняше, тъмносивите ѝ очи, замъглени от сълзи, косата ѝ с цвят на ракетен огън, фигурата ѝ слаба, но със сладки извивки. Отново усети буца на гърлото си и внезапно си спомни есен, вечер, дъжд и светлина на свещи.

— Върнах се — рече той дрезгав глас.

— О, Джеф — отвърна тя съвсем тихо. — О, Джеф.

Томс просто я гледаше, без да може да каже ни дума.

— Толкова дълго те нямаше, Джеф, че бях започнала да се питам дали си заслужаваше. Сега знам.

— Ти... знаеш?

— Да, скъпи! Чаках те! Бих те чакала и сто години, дори хиляда! Обичам те, Джеф!

Тя се хвърли в прегръдките му.

— Сега ми кажи, Джеф — настоя тя. — Кажи ми!

Томс я изгледа, почувства, изпита, потърси класификациите си, избра модификаторите си, провери и отново провери. И след дълго търсене и внимателно подбиране, с абсолютна сигурност, взимайки предвид душевното си състояние, без да забравя да включи в сметката климатичните условия, фазите на луната, скоростта и посоката на вятъра, слънчевите петна и други явления, които оказваха дължимото си влияние върху любовта, каза:

— Мила моя, аз съм много привързан към теб.

— Джеф! Сигурно можеш да кажеш нещо повече от това! Езикът на Любовта...

— Езикът е дяволски точен — отвърна с нещастна въздишка Томс. — Съжалявам, но изразът „аз съм много привързан към теб“ отговаря съвсем точно на това, което чувствам.

— О, Джеф!

— Да — промълви той.

— Проклет да си, Джеф!

Последва, естествено, мъчителна сцена и още по-мъчителна раздяла. Томс се отдаде на пътувания.

Хващаше се на работа тук и там, като общ работник в Сатурн-Локхийд, като чистач в търговския център на Хелг-Виноси, като фермер за известно време в един кибуц на Израел IV. Няколко години обикаля Вътрешната Далмианска система, преживявайки главно с просене. После, на Новилосесил, срещна приятно кестеняво момиче, зае се да я ухажва и не след дълго се ожени за нея и се установи на едно място, за да гледа дома си.

Приятелите им казват, че семейство Томс са поносимо щастливи, въпреки че домът им кара повечето хора да се чувстват неудобно.

Местенцето е приятно, но течащата наблизко червена река изнервя хората. А кой може да свикне с алени дървета, с оранжева и синя трева, със стенещи цветя, с три набръчкани луни, които си играят на гоненица из чуждо небе?

Томс обаче го харесва и госпожа Томс, ако не друго, е гъвкава млада дама.

Томс написа писмо на професора си по философия на Земята, като каза, че е решил проблема за изчезването на тиянайската раса, задоволително най-малкото от собствената му гледна точка. Научните изследвания, писа той, имат като основен недостатък затормозяващото влияние, което оказват върху действията на учения. Тиянайците, според неговите убеждения, са били дотолкова заети с науката за любовта, че след известно време изобщо не са могли да правят вече любов.

И накрая изпрати кратка картичка на Джордж Варис. Каза му просто, че се е оженил, като е успял да намери момиче, към което изпитвал „значително привличане“.

— Щастливец — изръмжа Варис, след като прочете картичката.
— Най-доброто, което бях намерил, бе само „достатъчно приятна“.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.